

Advies Opleidingen Marketing, communicatie en evenementen in Breda

Inhoud:

- Advies CMMBO
- Bijlagen:
 - Analyse
 - Reactie Curio op advies
 - Reactie De Rooi Pannen op advies

Onderwerp: Advies Opleidingen Marketing, communicatie en evenementen in Breda

Datum: 12 maart 2020

Aanleiding

Curio biedt in Breda al geruime tijd de beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen (MCE) aan. In september 2019 constateert Curio dat De Rooi Pannen de werving van studenten is gestart voor de opleiding MCE die vanaf schooljaar 2020-2021 in Breda van start gaat. Curio vreest voor een verdunning van de markt die door deze uitbreiding van het opleidingsaanbod optreedt en is van mening dat deze handelswijze van De Rooi Pannen in strijd is met de wettelijke zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid.

De Rooi Pannen geeft aan dat de start van de opleiding MCE in Breda enkel bedoeld is voor studenten uit Breda en omgeving die nu al deze opleiding in Tilburg volgen. Verder verandert er niets, men heeft geen (expliciete) groei doelstelling. Uit oogpunt van arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid blijft de situatie zoals die nu is volgens De Rooi Pannen.

Bestuurlijk overleg tussen Curio en De Rooi Pannen heeft niet tot een oplossing geleid. Daarom verzoekt Curio de CMMBO een advies uit te brengen over dit verschil van inzicht. Mede omdat het hier gaat om dezelfde beroepsopleiding in het hetzelfde verzorgingsgebied, brengt de Commissie advies uit aan de betrokken instellingen op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs.

Overwegingen

Op basis van de uitgevoerde analyse (zie bijlage 1) komt de CMMBO tot de volgende overwegingen:

Zorgplicht arbeidsmarktperspectief:

- De beroepsopleiding MCE kent veel doorstroom van gediplomeerden naar het hbo. Dit geldt ook voor gediplomeerden MCE van Curio en De Rooi Pannen. Uiteindelijk behaalt ca. de helft van alle gediplomeerden MCE een diploma op hbo-niveau en vergroot daarmee zijn arbeidsmarktperspectief.
- Voor de andere helft van de studenten is het arbeidsmarktperspectief van het mbo-diploma MCE van belang voor een goede start op de arbeidsmarkt. De Commissie constateert dat het arbeidsmarktperspectief van de beroepsopleiding MCE zowel landelijk als voor de regio West-Brabant matig is. Het aanbod van gediplomeerden MCE op de arbeidsmarkt is groter dan de vraag.
- De huidige situatie van voldoende beschikbare stageplaatsen en een voldoende waarde van de indicator 'werk van meer dan 12 uur per week' voor zijn opleiding MCE, is een ontoereikende onderbouwing door De Rooi Pannen van het arbeidsmarktperspectief van de start van de opleiding MCE in Breda. De beschikbaarheid van stageplaatsen zegt namelijk weinig over het later kunnen vinden van werk door de gediplomeerden. Daarnaast moet de huidige waarde van de indicator 'werk' gezien worden in de context van de huidige economische hoogconjunctuur en is de recente aanzienlijke toename van het aantal studenten MCE van De Rooi Pannen nog niet verwerkt in de waarde van deze indicator. De Commissie kijkt om deze redenen voor het arbeidsmarktperspectief in de nabije toekomst o.a. ook naar de ramingen van SBB (indicator 'Kans op Werk') en ROA (Arbeidsmarkt naar onderwijs en beroep 2024) die beiden een

geringe tot matige baankans verwachten voor gediplomeerden MCE.

- Het arbeidsmarktperspectief vormt dus geen legitimatie voor een groei van het aantal studenten MCE. Desondanks constateert de Commissie dat De Rooi Pannen op kortere termijn een beperkte, expliciete groeidoelstelling heeft om vanaf 2021 weer 6.600 mbo-studenten in te schrijven. Vanwege de teruglopende instroom in andere opleidingen speelt de opleiding MCE sinds 2017 een belangrijke rol in het realiseren van deze beperkte groei. Zo is de opleiding MCE in Eindhoven gestart en is men succesvol in de werving van meer studenten MCE uit Breda en omgeving voor de locatie Tilburg. Deze groei van het aantal studenten MCE bij De Rooi Pannen is nauwelijks tot niet ten koste gegaan van de instroom van studenten MCE bij andere Brabantse mbo-instellingen. Bij Curio is in deze periode het aantal studenten MCE licht gestegen.
- Op basis van de uitgevoerde analyse acht de Commissie het aannemelijk dat de start van de beroepsopleiding MCE door De Rooi Pannen in Breda per saldo zal leiden tot een verdere groei van het totaal aantal studenten MCE in de regio West-Brabant en direct omliggende regio's, zoals dat eerder in de regio Eindhoven is gebeurd. Of en in welke mate het zal leiden tot minder studenten MCE bij Curio is niet met zekerheid in te schatten. De voorziene regionale groei aan studenten MCE staat op gespannen voet met het matig arbeidsmarktperspectief. Een succesvollere doorstroom naar het hbo kan deze spanning verlichten, maar daarover bestaan tussen Curio, De Rooi Pannen en het afnemend hbo nog geen gemeenschappelijke afspraken.

2

Zorgplicht doelmatigheid:

- De CMMBO stelt vast dat De Rooi Pannen meent aan doelmatigheidsafspraken met andere instellingen voldaan te hebben door (een intern onderzoek naar) de mogelijke start van de opleiding MCE in Breda in het Brabants Bestuurdersoverleg (en vervolgens aan het landelijk register) te melden, waarbij het dan aan andere instellingen overgelaten wordt al dan niet te reageren ('piepsysteem'). In de huidige casus volstaat enkel het melden niet. Het was bij De Rooi Pannen bekend dat er sprake is van het starten van eenzelfde opleiding in hetzelfde verzorgingsgebied als Curio. De beleidsregel vereist in deze situatie o.a. dat De Rooi Pannen zelf actief in overleg met Curio moet treden en o.a. afdoende aanstuurt op samenwerking zodat een doelmatig aanbod van de opleiding in de regio tot stand komt en er afstemming bereikt wordt met het oog op het regionale arbeidsmarktperspectief van de opleiding.
- De komende jaren is er in Brabant sprake van een verwachte krimp van het aantal mbo-studenten. De Commissie wijst in het algemeen op het belang van het voorkómen van onderlinge concurrentie tussen instellingen op basis van opleidingen die in de belangstelling staan van veel jongeren, maar een matig tot slecht arbeidsmarktperspectief hebben.

Conclusie:

- De Commissie concludeert op basis van haar analyse tenslotte dat De Rooi Pannen met zijn start van de beroepsopleiding MCE in Breda zijn zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid in onvoldoende mate naleeft. Wat betreft de zorgplicht arbeidsmarktperspectief gaat het om het onvoldoende naleven van artikel 5, onderdelen c, e en g van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Voor de zorgplicht doelmatigheid worden artikel 6, onderdelen c, d, f, g en h van de Beleidsregel in onvoldoende mate nageleefd t.a.v. de start van de opleiding MCE in Breda.

Advies

Op basis van voorgaande overwegingen komt de CMMBO tot het volgende advies:

- De Commissie adviseert De Rooi Pannen af te zien van de start van de opleiding Marketing, communicatie en evenementen in Breda als daarover niet eerst afstemming bereikt wordt met Curio t.a.v. doelmatigheid en arbeidsmarktperspectief. De opleiding nu doorzetten zonder daarover eerst afstemming te bereiken met Curio betekent dat De Rooi Pannen niet zijn wettelijke zorgplichten naleeft. In dit laatste geval is de Commissie gehouden dit als signaal te melden aan de minister van OCW die beslist of een sanctie wordt opgelegd i.v.m. niet naleving van de zorgplichten.
- Daarnaast adviseert de Commissie De Rooi Pannen en Curio hun totaal aantal studenten MCE in de regio West-Brabant niet verder te laten groeien en te bevorderen dat ook andere Brabantse mbo-instellingen dit doen. Het matig arbeidsmarktperspectief van de opleiding legitimeert geen verdere groei meer volgens de Commissie. Het aanbod van gediplomeerden MCE op de arbeidsmarkt is groter dan de vraag, zelfs nu ten tijde van economische hoogconjunctuur.
- Het vergroten van het succes van de bestaande doorstroom van gediplomeerden MCE naar het hbo kan de druk verlagen op het arbeidsmarktperspectief voor de jongeren die niet doorstromen naar het hbo en met een MCE-diploma op niveau 4 de arbeidsmarkt betreden. De Commissie adviseert De Rooi Pannen en Curio om gezamenlijk met hbo-instellingen in Breda het succes van deze doorstroom te bevorderen.
- Als partijen bovenstaand advies van de Commissie volgen, zodat:
 - De Rooi Pannen afziet van het starten van de opleiding MCE op haar locatie in Breda;
 - het aantal studenten MCE van zowel De Rooi Pannen als Curio niet toeneemt, en
 - het arbeidsmarkt- en doorstroomperspectief voor alle gediplomeerden MCE uit West-Brabant voldoende gewaarborgd wordt,dan acht de Commissie het redelijk dat er tussen Curio en De Rooi Pannen afspraken gemaakt worden, aanvullend op die uit 2014. Dit opdat studenten MCE uit Breda en omstreken die in Tilburg bij De Rooi Pannen hun opleiding volgen vanaf hun tweede studiejaar ook (delen van) hun opleiding in Breda kunnen volgen. Zeker wanneer dit praktische voordelen heeft voor studenten. De Rooi Pannen zal hierbij concreet invulling moeten geven aan zijn standpunt dat het uitsluitend om een herschikking gaat binnen het huidige totaal aantal studenten.

3

Hoogachtend,

De Commissie macrodoelmatigheid mbo,

Prof. dr. F. Leijnse
Voorzitter

ir. C.J. van Overveld
Secretaris

Bijlage 1: Analyse casus Opleidingen Marketing, communicatie en evenementen in Breda

1. Indiener

Naam en contactgegevens
Stichting ROC West-Brabant, h.o.d.n. Curio Postbus 699 4870 AR Etten-Leur

2. Overige betrokken partij(en)

Naam en contactgegevens betrokken partij(en)
Stichting Katholiek Ondernemersonderwijs te Tilburg, h.o.d.n. Scholengemeenschap De Rooi Pannen Postbus 1458 5004 BL Tilburg

3. Aard van het verzoek

Aard verzoek
Curio heeft de CMMBO verzocht ¹ een advies uit te brengen over zijn verschil van inzicht met De Rooi Pannen over de macrodoelmatigheid van de start van de beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen per schooljaar 2020-2021 door de Rooi Pannen op zijn locatie in Breda. De Commissie beschouwt de voorliggende adviesaanvraag als een verzoek tot geschilbeslechting in de zin van haar niet-wettelijke taak belanghebbenden te adviseren bij een verschil van inzicht over de doelmatigheid en/of het arbeidsmarktperspectief van mbo-opleidingen. Dit op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. De Commissie brengt advies uit aan de betrokken instellingen.

¹ Verzoek om onderzoek naar arbeidsmarktperspectief en/of doelmatigheid van bestaand en voorgenomen aanbod van bekostigde mbo-opleidingen, Curio, 10 december 2019, kenmerk 19-154-AKL-WZ-ab

4. Beschrijving van het verzoek aan de CMMBO

Samenvatting verzoek

Curio biedt o.a. in Breda al geruime tijd de beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen (MCE) aan. In september 2019 constateert Curio, via de website van De Rooi Pannen, dat De Rooi Pannen de werving van studenten is gestart voor de opleiding MCE die vanaf schooljaar 2020-2021 in Breda van start gaat. Curio is van mening dat deze handelwijze in strijd is met de wettelijke zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid en met de branchecode goed bestuur in het mbo. Om die reden heeft Curio het initiatief genomen tot bestuurlijk overleg met De Rooi Pannen, maar dit heeft niet geleid tot het stoppen van de wervingsactiviteiten in afwachting van het alsnog voldoen aan de zorgplichten door De Rooi Pannen.

Curio stelt zich op het standpunt dat De Rooi Pannen met de start van dezelfde beroepsopleiding in hetzelfde verzorgingsgebied als Curio zijn zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid niet naleeft. Curio vreest namelijk voor een verdunning van de markt die door de uitbreiding van het opleidingsaanbod door De Rooi Pannen optreedt. Om die reden verzoekt Curio de CMMBO onderzoek te doen en een advies uit te brengen.

5. Analyse casus

Analyse

5.1 Op welke mbo-opleidingen richt het verzoek zich?

Het verzoek van Curio richt zich op de beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen. Deze beroepsopleiding kent twee specialisaties (kwalificaties), namelijk Medewerker Marketing en communicatie en Medewerker Evenementenorganisatie. Curio biedt beide specialisaties aan in Breda en Roosendaal. De Rooi Pannen gaat beide specialisaties aanbieden in Breda.

Wil de Commissie een onderzoek kunnen doen naar de naleving van zorgplichten op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, dan moet er allereerst sprake zijn van 'eenzelfde' dan wel 'vergelijkbare' opleidingen² in hetzelfde verzorgingsgebied. Om vast te stellen of hier sprake van is, neemt de CMMBO meerdere aspecten in ogenschouw: de kwalificatie van de opleiding, het curriculum en de context waarbinnen de opleiding wordt aangeboden, de wijze waarop de opleiding in het zakelijk verkeer (o.a. werving studenten) gepositioneerd wordt en of er sprake is van een overlappend verzorgingsgebied.

- *De kwalificaties:*

Voor beide instellingen geldt dat de aangeboden beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen (crebonummer 23067) met de specialisaties (opleidingen) Medewerker Marketing en communicatie (crebonummer 25148) en Medewerker Evenementenorganisatie (crebonummer 25147) gebaseerd zijn op dezelfde kwalificaties van de landelijke kwalificatiestructuur beroepsonderwijs.

Het werkveld van de beroepsopleiding wordt als volgt omschreven: 'De beroepsbeoefenaar werkt binnen een grote verscheidenheid aan sectoren c.q. branches (profit, not-for-profit, overheid, event-, music & entertainmentbranche e.d.) omdat heel veel soorten organisaties aandacht besteden aan marketing, communicatie, public relations, voorlichting, het organiseren van evenementen of

² Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, o.a. artikel 5, onderdeel e en artikel 6, onderdelen a en c

werkzaamheden op dit vlak uitvoeren voor andere organisaties. Hij kan werkzaam zijn op een marketing- en communicatieafdeling, op een afdeling voorlichting, bij een adviesbureau (voor marketing- en/of communicatievraagstukken), een evenementenorganisatiebureau, een museum, een organisatie voor mediaproductie, een theater etc'.³

- *Het curriculum en context van de opleiding:*

Uit informatie van Curio⁴ en De Rooi Pannen⁵ blijkt dat de opleidingen van beide instellingen inhoudelijk voor een belangrijk deel overeenkomen. Zo is er op hoofdlijnen enkel verschil in een te kiezen tweede vreemde taal (Frans of Spaans) en komen ook de aangeboden keuzedelen deels overeen (ondernemerschap, doorstroom naar het hbo en internationalisering). Daarnaast zijn de opleidingen van beide instellingen ook gericht op doorstroom naar het hbo. Natuurlijk is sprake van enige variatie, maar dat neemt niet weg dat de Commissie vaststelt dat in overwegende mate geen sprake is van een onderscheidende situatie.

- *Positionering in het zakelijk verkeer:*

De Commissie constateert dat beide instellingen via hun website voor hun opleidingen dezelfde naam gebruiken, die overeenkomt met de naam van de landelijke kwalificaties. Tevens richten beide instellingen hun opleidingen op het brede werkveld zoals genoemd in het kwalificatiedossier en worden de doorstroommogelijkheden naar het hbo benoemd. De positionering van de opleidingen door beide instellingen in het zakelijk verkeer is daarom in belangrijke mate vergelijkbaar.

- *Verzorgingsgebied:*

Curio richt zich met de opleiding MCE op de regio West-Brabant en biedt de opleiding aan in Roosendaal en Breda. De Rooi Pannen biedt de opleiding MCE nu al aan in Tilburg en Eindhoven en geeft aan dat een substantieel aantal studenten uit Breda en omgeving hun opleiding MCE in Tilburg volgen (zie ook paragrafen 5.2 en 5.3). De start van de opleiding MCE in Breda is er m.n. op gericht dat deze groep niet meer naar Tilburg hoeft te reizen. Ook geeft De Rooi Pannen aan dat deze studenten vaak nabij hun woonplaats een stagebedrijf vinden. Dat laatste geldt ook voor studenten van Curio. De Commissie constateert dan ook dat er in de regio West-Brabant sprake is van overlappende verzorgingsgebieden uit oogpunt van studenten en leerbedrijven.

Op basis van voorgaande aspecten concludeert de CMMBO dat in deze casus in overwegende mate sprake is van vergelijkbare opleidingen van Curio en De Rooi Pannen in een overlappend verzorgingsgebied. Dat betekent dat er in deze casus vragen kunnen bestaan over naleving van zorgplichten, zoals uitgewerkt in de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs.

³ Kwalificatiedossier Marketing, communicatie en evenementen, SBB

⁴ Aanvullende informatie inzake opleiding Marketing, communicatie en evenementen, Curio, 10 januari 2020, kenmerk 20-002-AKL-WZ-gs

⁵ Zie <https://www.derooi pannen.nl/opleidingen-en-inschrijven/mbo-marketing-evenementen/medewerker-marketing-en-communicatie> en <https://www.derooi pannen.nl/opleidingen-en-inschrijven/mbo-marketing-evenementen/medewerker-evenementenorganisatie>

5.2 Wat is het verzorgingsgebied van de opleiding(en)?

Verzorgingsgebied Curio:

Curio is een regionaal opleidingscentrum dat zich met een gedifferentieerd aanbod aan beroepsopleidingen expliciet richt op de regio West-Brabant⁶. Daarnaast verzorgt Curio v(mb)o onderwijs in deze regio. De beroepsopleiding MCE wordt aangeboden in Roosendaal en Breda. De volgende tabel 1 toont de ontwikkeling van het aantal studenten MCE van Curio per locatie. Hieruit blijkt dat sinds 2015 het aantal studenten met ca. 19% is toegenomen tot in totaal 274 studenten. Die groei heeft zich vooral voorgedaan op de locatie in Breda.

Tabel 1: Aantal studenten beroepsopleiding MCE van Curio

Locatie	2015	2016	2017	2018	2019
Breda	152	159	162	182	195
Roosendaal	79	73	99	97	79
Totaal	231	232	261	279	274

Bron: DUO

Van de in totaal 274 studenten komt het merendeel uit de regio, waarbij het zwaartepunt ligt bij de gemeenten Breda en Bergen op Zoom (zie tabel 2). Maar ook studenten uit Dordrecht volgen in Breda hun opleiding. Uit onderliggende gegevens blijkt voorts dat slechts 4 studenten uit Tilburg hun opleiding MCE bij Curio in Breda volgen.

Tabel 2: Herkomst studenten MCE van Curio in 2019 naar woongemeente

Woongemeente	Aantal studenten
Breda	53
Bergen op Zoom	26
Dordrecht	19
Moerdijk	16
Etten-Leur	14
Oosterhout	14
Altena	13
Drimmelen	13
Roosendaal	13
Halderberge	11
Overig	82
Totaal	274

Bron: DUO

Verzorgingsgebied De Rooi Pannen:

De Rooi Pannen is een mbo-instelling met een beperkter aanbod van mbo-opleidingen in m.n. de domeinen Horeca, Toerisme en recreatie, Handel en ondernemerschap en Economie en administratie. De Rooi Pannen

⁶ Jaarverslag 2018, Stichting ROC West-Brabant en Agenda Beroepsonderwijs West-Brabant, 2018 (i.s.m. gemeenten en Avans).

richt zich op studenten uit Brabant, Limburg, Zeeland en Drechtsteden⁷ en heeft locaties in Tilburg, Eindhoven en Breda. In Tilburg en Eindhoven biedt De Rooi Pannen ook vmbo aan. De opleiding MCE wordt nu aangeboden in Tilburg en Eindhoven. Uit de volgende tabel 3 blijkt dat het aantal studenten MCE van de Rooi Pannen de afgelopen vijf jaar met ca. 75% is gegroeid. Deze groei doet zich vanaf 2017 m.n. voor in Eindhoven.

Tabel 3: Aantal studenten beroepsopleiding MCE van De Rooi Pannen

Locatie	2015	2016	2017	2018	2019
Eindhoven			66	163	241
Tilburg	402	421	404	424	462
Totaal	402	421	470	587	703

Bron: DUO

Onderstaande tabel 4 geeft de herkomst van de studenten MCE van De Rooi Pannen aan. De in totaal 703 studenten MCE komen met name uit de provincie Noord-Brabant, met als zwaartepunt de gemeente Tilburg, op afstand gevolgd door Breda en Eindhoven.

Tabel 4: Herkomst studenten MCE van De Rooi Pannen in 2019 naar woongemeente

Woongemeente	Aantal studenten
Tilburg	125
Breda	58
Eindhoven	50
Oosterhout	24
Oisterwijk	22
Valkenswaard	22
Eersel	21
Bergeijk	19
Goirle	17
Waalwijk	17
's-Hertogenbosch	16
Overig	312
Totaal	703

Bron: DUO

De regio West-Brabant:

Wanneer t.b.v. deze casus voor de afbakening van de regio uitgegaan wordt van de arbeidsmarktregio West-Brabant, toont tabel 5 op de volgende pagina de verdeling van studenten MCE over Curio en De Rooi Pannen (per woongemeente). Hieruit blijkt o.a. dat de huidige overlap zich vooral voordoet in Breda, Oosterhout en Etten-Leur. In totaal volgen in 2019 bij Curio 201 studenten uit deze arbeidsmarktregio hun opleiding. Dit is ca. 75% van het totaal aantal studenten MCE van Curio. Bij De Rooi Pannen volgen 133 studenten MCE uit

⁷ Geïntegreerd Jaardocument 2018 (pag. 62), De Rooi Pannen

deze regio hun opleiding. Dit is ca. 19% van het totaal aantal studenten MCE van De Rooi Pannen. Het bereik van De Rooi Pannen in het westelijk deel van West-Brabant is nu relatief klein.

Tabel 5: Aantal studenten MCE per instelling en woongemeente in 2019 in arbeidsmarktregio West-Brabant

Woongemeente	Curio	SG De Rooi Pannen
Altena	13	3
Bergen op Zoom	26	3
Breda	53	58
Drimmelen	13	5
Etten-Leur	14	10
Geertruidenberg	4	11
Halderberge	11	1
Moerdijk	16	2
Oosterhout	14	24
Roosendaal	13	6
Rucphen	4	2
Steenbergen	9	
Woensdrecht	4	1
Zundert	7	7
Totaal	201	133

Bron: DUO

Samengevat constateert de CMMBO het volgende:

- De beroepsopleiding MCE van Curio richt zich hoofdzakelijk op de regio West-Brabant.
- De beroepsopleiding MCE van De Rooi Pannen richt zich met name de regio Midden- en Zuid-Oost Brabant.
- De huidige overlap in het verzorgingsgebied van de opleiding MCE van beide instellingen doet zich hoofdzakelijk voor in Breda en direct omliggende gemeenten. Het bereik van de Rooi Pannen in het overig deel van de regio West-Brabant is beperkt.

5.3 Hoeveel studenten volgen de betrokken opleiding(en) in het verzorgingsgebied?

Tabel 6 op de volgende pagina geeft een overzicht van de ontwikkeling van het totaal aantal studenten MCE in de arbeidsmarktregio West-Brabant en bij welke instelling zij deze opleiding volgen. Dit voor de periode 2015 t/m 2019. Hieruit blijkt o.a. dat het totaal aantal studenten MCE de afgelopen vijf jaar in totaal met 32% is gestegen tot 388 studenten. Opvallend is de relatief sterke stijging van het aantal studenten bij De Rooi Pannen (87%) vanaf 2017. Deze stijging is niet ten koste gegaan van de instroom bij Curio in deze opleiding. Ook die is toegenomen, maar relatief beperkt (14%).

Tabel 6: Instellingen waar studenten MCE uit arbeidsmarktregio West-Brabant hun opleiding volgen

Instelling	2015	2016	2017	2018	2019
Curio	177	174	184	190	201
SG De Rooi Pannen	71	71	88	105	133
Koning Willem I College	17	14	21	22	23
ROC Tilburg	25	22	31	24	20
ROC Da Vinci College	2	1	5	6	6
Scalda	2	4	7	5	5
Totaal	294	286	336	352	388

Bron: DUO

Voorgaande tabel laat verder zien dat bijna de helft van de studenten MCE die in de arbeidsmarktregio West-Brabant wonen, hun opleiding nu volgen bij een mbo-instelling buiten de regio. Zoals eerder aangegeven vormt De Rooi Pannen in Tilburg de belangrijkste bestemming (34% van alle studenten MCE in West-Brabant), naast enkele andere instellingen in met name Tilburg en Den Bosch (in totaal 14% van alle studenten MCE in West-Brabant). Het is aannemelijk dat dit mede verklaard kan worden door openbaar vervoer-verbindingen. Zo is bijvoorbeeld de reistijd van station Breda naar de vestiging van De Rooi Pannen in Tilburg een half uur. Vanuit het centrum van Oosterhout is dit bijna 1 uur. Voor studenten MCE uit andere gemeenten dan Breda en directe omgeving kan de huidige reistijd naar Tilburg oplopen tot meer dan een uur. De start van de opleiding MCE in Breda door De Rooi Pannen zou voor de huidige studenten MCE uit Breda een verkorting van de reistijd van ca. een half uur betekenen, voor studenten uit Oosterhout is dit ca. 20 minuten.

Mede op basis van voorgaande stelt de CMMBO het volgende vast:

- Het aantal studenten MCE in West-Brabant is de afgelopen vijf jaar gegroeid. Deze toename komt vooral voor rekening van De Rooi Pannen (locatie Tilburg) en is niet ten koste gegaan van het aantal studenten MCE van Curio.
- De Commissie gaat in haar advisering uit oogpunt van geografische toegankelijkheid uit van een maximale reisduur van ca. 1 uur. Dit correspondeert in hoge mate met het huidige geografisch bereik van de opleiding MCE in Tilburg van De Rooi Pannen in West-Brabant, namelijk Breda en omliggende gemeenten.
- Wanneer De Rooi Pannen in Breda de opleiding MCE start, wordt het geografisch bereik van deze opleiding in West-Brabant flink groter. Het ligt in de rede, ook gezien eerdere ervaringen in de regio-Eindhoven, dat de toevoeging van een opleidingslocatie in Breda zal leiden tot een stijging van het totaal aantal studenten-MCE in West-Brabant. Of en in welke mate hierbij ook een negatief effect optreedt op het aantal studenten MCE van Curio is minder goed te voorzien. De recente start van de opleiding MCE door De Rooi Pannen in Eindhoven heeft in overwegende mate geleid tot extra studenten MCE (zie ook paragraaf 5.7).

5.4 Wat is het arbeidsmarktperspectief van betrokken opleidingen in het verzorgingsgebied?

Om zich een beeld te vormen van het arbeidsmarktperspectief van de beroepsopleiding Marketing, Communicatie en Evenementen heeft de CMMBO diverse bronnen geraadpleegd. Eerst volgt hieronder een analyse van de landelijke ontwikkeling van vraag en aanbod van deze opleiding en wat dat betekent voor het

(verwachte) arbeidsmarktperspectief. Daarna wordt ingegaan op arbeidsmarktperspectieven voor gediplomeerden MCE voor West-Brabant en de betrokken instellingen.

Landelijke ontwikkeling arbeidsmarktperspectief voor gediplomeerden MCE:

De beroepsopleiding Marketing, Communicatie en Evenementen was onderdeel van het themaonderzoek van de Commissie naar het arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen⁸. Inzichten uit dat onderzoek (incl. deelonderzoeken) worden ook in deze analyse gebruikt.

Het aanbod, in de vorm van het aantal studenten MCE, is sinds de invoering van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief gestegen van bijna 7.500 studenten in 2007 naar bijna 10.400 studenten in 2018 (DUO). Dit komt overeen met een stijging van bijna 40%. In 2018 volgt ca. driekwart van de studenten de specialisatie Medewerker Marketing en communicatie en een kwart de specialisatie Medewerker Evenementenorganisatie.

In paragraaf 5.1 is kort het beoogde werkveld beschreven voor gediplomeerden van de opleiding MCE (zoals vastgesteld in de landelijke kwalificatiestructuur). Dat werkveld wordt voor een aanzienlijk deel (reclame- en communicatiebureaus, evenementenbureaus, theater etc.) gerekend tot de creatieve industrie. In het eerdergenoemde themaonderzoek en een recentere nadere analyse⁹ heeft de Commissie de ontwikkeling van de vraag vanuit de creatieve industrie op hoofdlijnen in kaart gebracht. Kort samengevat komt daaruit naar voren dat in de periode 2008 t/m 2017 het aantal werkenden sterker is toegenomen dan de toegevoegde waarde van de sector. Dit heeft geleid tot verdunning van de werkgelegenheid en een matig arbeidsmarktperspectief. Vanwege de conjunctuurgevoeligheid is de laatste jaren door economische voorspoed sprake van enige opleving. Specifiek voor de opleiding Marketing, communicatie en evenementen geldt dat gediplomeerden in een zeer groot aantal (ca. 140) CBS-geclassificeerde beroepen aan het werk zijn, verdeeld over meer dan 200 CBS-geclassificeerde bedrijfstakken¹⁰. Een dergelijke versnippering is zelfs voor een mbo-opleiding redelijk uniek en lijkt in geen verhouding meer te staan tot het beoogde werkveld zoals beschreven in het kwalificatiedossier. Of anders gezegd: de opleiding lijkt in de praktijk een meer algemeen karakter te hebben.

De voorgaande geschetste ontwikkelingen hebben mede geleid tot de volgende CBS-cijfers over het percentage gediplomeerden MCE dat naar de arbeidsmarkt is uitgestroomd en ruim een jaar later minimaal 12 uur per week werk heeft (ongeacht beroep of branche), tabel 7:

Tabel 7: Gediplomeerde schoolverlaters met werk (% > 12uur/week)

(beroeps)opleiding	2014	2015	2016	2017	ec. zelfst. 2017
Marketing, communicatie en evenementen	70%	78%	78%	79%	71%
- Medewerker Marketing en communicatie	68%	77%	77%	79%	68%
- Medewerker evenementenorganisatie	75%	81%	80%	80%	73%
Landelijk gemiddelde mbo	81%	84%	86%	86%	83%

Bron: CBS

⁸ Arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen, CMMBO, 2018

⁹ Reflectie n.a.v. SBB-advies creatieve opleidingen, Brief en bijlage van CMMBO aan de minister van OCW, juli 2019.

¹⁰ Meng et. al., Arbeidsmarktrelevantie creatieve mbo-opleidingen, ROA, Maastricht, 2018. Statistische bijlage.

In 2014 lag het percentage werk (voor gediplomeerde schoolverlaters van het schooljaar 2012-2013) op de signaleringswaarde van de Beleidsregel macrodoelmatigheid. Door de economische hoogconjunctuur is dit percentage gestegen, maar het blijft onder het mbo-gemiddelde. De laatste kolom geeft het percentage aan van de gediplomeerde schoolverlaters uit het schooljaar 2015-2016 die in 2017 economisch zelfstandig¹¹ zijn. Hieruit blijkt dat 29% dat niet is, tegen 17% voor het gehele mbo. De minister van OCW onderzoekt momenteel of deze indicator bruikbaar is voor de Beleidsregel¹².

Uit cijfers van ROA (Schoolverlatersinformatiesysteem, SIS) blijkt verder dat het percentage gediplomeerde schoolverlaters van de opleiding MCE met werk op niveau is gestegen van ca. 60% in 2015 tot ca. 70% in 2018. Dit als gevolg van economische hoogconjunctuur. De signaleringswaarde uit de beleidsregel is 50%.

De informatiebron Kans op Werk (SBB) geeft een schatting van het toekomstig arbeidsmarktperspectief in het verlengde van de opleiding. Voor de specialisatie Medewerker marketing en communicatie is deze 'matig' en voor Medewerker evenementenorganisatie is deze 'gering'. Dit betekent dat de verwachte vraag naar gediplomeerden kleiner is dan het aanbod van gediplomeerden (gecorrigeerd voor doorstroom naar vervolgonderwijs).

De Kans op Werk komt overigens niet overeen met de Kans op Stage (SBB). Uit het eerdergenoemde themaonderzoek van de Commissie en de recentere evaluatie van de wet- en beleidsregel blijkt dat het kunnen verkrijgen van stageplaatsen nauwelijks tot niet correleert met het kunnen vinden van een baan. De beschikbaarheid van stageplaatsen zegt dus weinig over het arbeidsmarktperspectief van de opleiding. Daarom heeft de minister van OCW aangekondigd te onderzoeken of de beschikbaarheid van stageplaatsen als indicator voor het arbeidsmarktperspectief kan komen te vervallen¹³.

Voorgaande verwachting komt overeen met die van ROA¹⁴. ROA rekent de kwalificatie Medewerker marketing en communicatie tot het cluster mbo-4 Commerciële dienstverlening. Voor dit cluster wordt voor de nabije toekomst op de arbeidsmarkt jaarlijks 1,4% aan baanopeningen verwacht, tegen 6,1% aan instroom van schoolverlaters. Het arbeidsmarktperspectief wordt dan ook als slecht getypeerd. De kwalificatie Medewerker evenementenorganisatie wordt tot het cluster mbo-4 Toerisme en recreatie gerekend. Met een verwacht jaarlijks 2,2% aan baanopeningen en 4,7% instroom aan schoolverlaters is ook hier het verwachte arbeidsmarktperspectief slecht.

Tot slot is het relevant om de doorstroom van gediplomeerden MCE naar het hoger onderwijs in ogenschouw te nemen. Op landelijk niveau stroomt zo'n 60% van de gediplomeerden MCE aansluitend aan het behalen van het diploma door (SBB, ROA). Uit nader cohortonderzoek (ROA)¹⁵ blijkt dat één of twee jaar later nog een deel van de gediplomeerden doorstroomt, bijvoorbeeld omdat men geen werk heeft kunnen vinden. In totaal stroomt 77% van een cohort gediplomeerden door naar het hbo. Dit is een relatief hoog percentage. Uit hetzelfde cohortonderzoek blijkt dat uiteindelijk zo'n 68% van de doorstromers ook daadwerkelijk een hbo-diploma haalt. Dat betekent dat ongeveer de helft van het totaal aantal gediplomeerden het vervolgdiploma

¹¹ Volgens definitie van het CBS. De gehanteerde inkomensnorm is dan 80% van het minimumloon (= hoogte Bijstand).

¹² TK, 2018-2019, 31524, nr. 438

¹³ TK, 2018-2019, 31524, nr. 438

¹⁴ Arbeidsmarkt naar opleiding en beroep 2024, ROA

¹⁵ Meng et. al., Arbeidsmarktrelevantie creatieve mbo-opleidingen, ROA, 2018

behaalt en de andere helft met het mbo-diploma op de arbeidsmarkt start. Recent heeft de Commissie een advies uitgebracht¹⁶ met een analyse van deze doorstroom in het economisch-administratieve domein.

Regionale ontwikkeling arbeidsmarktperspectief voor gediplomeerden MCE

Om een beeld te krijgen van het arbeidsmarktperspectief van de beroepsopleiding MCE voor de arbeidsmarktregio West-Brabant, kunnen de volgende bronnen benut worden.

Het percentage gediplomeerde schoolverlaters MCE dat in deze regio woont en na een jaar werk heeft van minimaal 12 uur per week bedraagt ca. 78% (CBS). Dit is het gemiddelde over de periode 2014 t/m 2017. Wat betreft het toekomstig arbeidsmarktperspectief is de Kans op Werk voor deze regio gelijk aan het landelijk beeld: voor de specialisatie Medewerker marketing en communicatie is deze 'matig' en voor Medewerker evenementenorganisatie is deze 'gering'.

Daarnaast zijn de volgende gegevens beschikbaar op instellingsniveau:

- het percentage gediplomeerde schoolverlaters MCE dat na een jaar werk heeft van minimaal 12 uur per week bedraagt voor Curio ca. 81% en voor De Rooi Pannen 88% (CBS), als gemiddelde over de periode 2014 t/m 2017. Hierbij moet in acht genomen worden dat tot 2017 het werkgebied van de Rooi Pannen voor deze opleiding grotendeels buiten de arbeidsmarktregio West-Brabant lag en sinds 2017 het aantal studenten MCE, met name bij De Rooi Pannen, is gegroeid (zie paragraaf 5.7). Deze groei is niet in de gepresenteerde cijfers verdisconteerd. De cijfers van beide instellingen liggen boven het landelijk gemiddelde (79%).
- De meest recente cijfers van beide instellingen voor aansluitende doorstroom van gediplomeerden MCE naar het hbo staan in onderstaande tabel 8. Over het aandeel van deze doorstromers dat ook daadwerkelijk een diploma in het hbo behaalt, zijn geen gegevens beschikbaar. Ook hier moet in acht genomen worden dat het cijfer van De Rooi Pannen relatief weinig zegt over de arbeidsmarktregio West-Brabant, omdat 2017-2018 het meest recente schooljaar is waarover het cijfer beschikbaar is. Het percentage doorstroom is voor beide instellingen vergelijkbaar en is iets hoger dan het landelijk gemiddelde van zo'n 60%.

Tabel 8: % Doorstroom gediplomeerden MCE (aansluitend) naar het hbo

Instelling	2015	2016	2017
Curio	67%	58%	63%
De Rooi Pannen	67%	61%	63%

Bron: DUO

Samengevat constateert de CMMBO het volgende:

- Het (verwacht) arbeidsmarktperspectief voor gediplomeerden van de opleiding MCE die uitstromen naar de arbeidsmarkt is matig. Dit ondanks de economische hoogconjunctuur van de afgelopen jaren. Het aanbod van gediplomeerden is en blijft naar verwachting groter dan de vraag. Het regionale beeld is tot

¹⁶ Profiel van mbo-studenten van economisch-administratieve beroepsopleidingen, CMMBO, 2019

2017 iets positiever dan het landelijke beeld, maar in dit regionale beeld is de recente groei van het aantal studenten niet inbegrepen.

- Een aanzienlijk deel van de gediplomeerden stroomt door naar het hbo. Het regionale beeld t.a.v. doorstroom komt overeen met het landelijke beeld.
- Ervan uitgaande dat uiteindelijk de helft van alle gediplomeerden MCE een diploma in het hbo behaalt en daarmee zijn arbeidsmarktperspectief vergroot, blijft de andere helft van de gediplomeerden aangewezen op zijn mbo-diploma bij de start op de arbeidsmarkt en heeft een matig perspectief. De doorstroom naar het hbo komt dus zeker niet geheel in de plaats van directe uitstroom naar de arbeidsmarkt.

5.5 Visie van belanghebbende(n)

Door de Commissie zijn geen andere belanghebbenden of experts geraadpleegd.

5.6 Resultaten van afstemming tussen partijen

Op hoofdlijnen ziet het gelopen proces van afstemming tussen Curio en De Rooi Pannen over het aanbod van beroepsopleidingen in Breda en de recente start van de beroepsopleiding Marketing, communicatie en evenementen (en onderliggende specialisaties) er als volgt uit.

- Curio wijst allereerst op de schriftelijke afspraken uit 2014 tussen Curio en De Rooi Pannen over hun aanbod van opleidingen binnen de domeinen Horeca en Toerisme en recreatie in Breda¹⁷. Curio is van mening dat deze afspraken nog steeds gelden, waaronder de afspraak om over voorgenomen wijzigingen van het opleidingsaanbod in Breda in de betreffende sectoren vooraf overleg te voeren teneinde afstemming te bereiken.
- De Rooi Pannen geeft aan¹⁸ dat de afspraken uit 2014 zijn opgevolgd, en inmiddels niet meer actueel zijn. In 2018 zijn door het Kennispact MBO Brabant¹⁹ nieuwe afspraken over doelmatigheid gemaakt die volgens De Rooi Pannen in de plaats zijn gekomen van de afspraken tussen De Rooi Pannen en Curio uit 2014. Eén van de afspraken is als volgt: 'het starten van nieuwe opleidingen wordt eerst in het Brabantse overleg besproken alvorens deze wordt aangemeld voor de 1 februari melding'. Volgens de Rooi Pannen is de werkwijze zodanig dat het voornemen tot het starten van een opleiding gemeld wordt in dit Brabants Bestuurdersoverleg (BBO) en andere instellingen dan moeten aangeven of zie hierover overleg willen ('piepsysteem').
- De Rooi Pannen geeft aan op 18 januari 2019 (en later d.m.v. wijziging notulen) in het BBO gemeld te hebben dat men intern de mogelijkheid zou gaan onderzoeken om de beroepsopleiding MCE in Breda te gaan starten per schooljaar 2020-2021 en bij een positieve uitkomst dat zou gaan doen. De opleiding (met beide kwalificaties) is volgens De Rooi Pannen ook op de lijst gekomen van te starten opleidingen. De Rooi Pannen staat op het standpunt dat men met deze melding voldaan heeft aan de werkwijze van het doelmatigheidsoverleg van het BBO. Ook heeft De Rooi Pannen de voorgenomen start van de

¹⁷ Afspraken Cingel College – De Rooi Pannen, voorjaar 2014, ondertekend door de CvB's van beide instellingen. Dit naar aanleiding van de plannen van De Rooi Pannen een nieuwe vestiging in Breda (Seeligkazerne) te betrekken in plaats van twee bestaande locaties. Deze nieuwe locatie is per schooljaar 2018-2019 in gebruik genomen.

¹⁸ Reactie van de Rooi Pannen op verzoek van CMMBO om informatie. Namens De Rooi Pannen is deze informatie verstrekt door Mannaertsappels Advocaten, d.d. 10 januari 2020, kenmerk: 021/141577/jj

¹⁹ Bestuurlijke afspraak tussen alle mbo-instellingen in de provincie Noord-Brabant. Het overleg tussen betrokken instellingen is het Brabants Bestuurdersoverleg (BBO). De Rooi Pannen en Summa College nemen inmiddels enkel nog deel aan het BBO voor zover het doelmatigheidsafspraken betreft.

opleiding vóór 1 februari 2019 gemeld aan het landelijk register. Curio heeft volgens De Rooi Pannen niet op deze meldingen gereageerd.

- Nadat in september 2019 Curio via de website van De Rooi Pannen constateert dat deze met de werving voor de opleiding MCE in Breda is gestart, neemt Curio contact op met De Rooi Pannen. Curio betwist de inhoud van de melding door De Rooi Pannen op 18 januari 2019 en is van mening dat De Rooi Pannen enkel heeft aangegeven een onderzoek uit te gaan voeren naar een mogelijke start van de beroepsleiding MCE in Breda²⁰. Volgens Curio heeft De Rooi Pannen daarna nooit meer aangegeven de opleiding daadwerkelijk te gaan starten. Curio heeft bezwaar tegen deze start.
- Vervolgens heeft op 9 en 28 oktober 2019 bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Curio en De Rooi Pannen. Dit heeft niet tot een oplossing geleid. Door De Rooi Pannen is in dit overleg voorgesteld een numerus fixus voor de opleiding MCE in Breda te hanteren. Door Curio is hier niet op ingaan, gelet op de voorafgaande gang van zaken.
- Op 4 november is vanuit het BBO nog een brief verstuurd waarin De Rooi Pannen wordt gevraagd af te zien van het starten van de genoemde opleidingen en partijen worden uitgenodigd voor een gesprek over hoe in dit soort gevallen met elkaar om te gaan in de toekomst. Omdat partijen de juridische weg gaan bewandelen, ziet het BBO alsnog af van het voorgestelde gesprek.
- Curio spant een kort geding aan tegen De Rooi Pannen met als inzet dat De Rooi Pannen zijn wervingsactiviteiten stopt, zolang er geen sprake is geweest van het wettelijk vereiste overleg. Op 9 januari heeft de rechtbank uitspraak gedaan. Kort samengevat heeft deze zich inhoudelijk niet over de zaak uitgesproken. Curio is niet ontvankelijk verklaard, omdat de rechter vindt dat een kort geding op basis van het burgerlijk recht niet de juiste manier is om het onderlinge geschil op te lossen.
- Inmiddels heeft Curio op 10 december 2020 de CMMBO verzocht een advies uit te brengen.

De Commissie concludeert het volgende:

- De door De Rooi Pannen gedane melding in het kader van het Brabantse ‘piepsysteem’ (waarbij een instelling een melding doet van de start van een opleiding en het aan andere instellingen is wel of niet te reageren) is voor deze casus uit oogpunt van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs ontoereikend (ongeacht de exacte formulering van de melding, wijze van notuleren etc.). Dit geldt ook voor de melding aan het landelijk register. Louter een melding doen volstaat hier niet. De Rooi Pannen was terdege op de hoogte van het bestaande aanbod van de beroepsopleiding MCE van Curio in Breda en Roosendaal en de overlap met zijn voorgenomen aanbod in Breda. In lijn met de Beleidsregel had De Rooi Pannen daarom zelf actief in overleg moeten treden met Curio over zijn voorgenomen start van de opleiding MCE op de locatie in Breda²¹.
- Na de start van de werving voor de opleiding door De Rooi Pannen heeft het gevoerde overleg tussen Curio en De Rooi Pannen niet meer tot een oplossing geleid.

5.7 Overige aandachtspunten

Het voorgaande heeft bij de Commissie de vraag opgeroepen wat de provinciale context van deze casus is. Daarvoor zijn de volgende gegevens in kaart gebracht.

²⁰ “Meerdere bestuurders die bij het overleg aanwezig waren hebben zich inmiddels bereid verklaard schriftelijk aan te geven dat de aangepaste notulen van de bijeenkomst op 18 januari 2019 niet overeenkomen met wat ter vergadering is gezegd” (Bron: vonnis Rechtbank Zeeland-West-Brabant, d.d. 9 januari 2020, zaaknummer C/02/366345).

²¹ Zie ook advies van de CMMBO aan Mediacollege Amsterdam en ROC Horizon College over DTP-opleidingen in Noord-Holland (2018), het besluit van de minister van OCW hierover en daaruit volgende jurisprudentie.

Allereerst is in onderstaande tabel 9 de ontwikkeling van het aantal studenten MCE van Brabantse mbo-instellingen in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat het totaal aantal studenten MCE de laatste jaren toeneemt. Enkel bij de kleinere roc's De Leijgraaf en Ter AA is sprake van een afname, alle overige instellingen kennen een stabilisatie of groei van het aantal studenten. De groei bij De Rooi Pannen is verreweg het grootst, duidelijk is het effect te zien van de start van de opleiding MCE in Eindhoven in 2017 (zie ook tabel 3). Deze is niet ten koste gegaan van het aantal studenten van Summa College, dat dezelfde opleiding in Eindhoven aanbiedt. Per saldo is het aantal studenten MCE van deze instellingen de afgelopen vijf jaar met een kwart toegenomen, ongeacht het matige arbeidsmarktperspectief (zie paragraaf 5.4).

Tabel 9: Ontwikkeling aantal studenten MCE van Brabantse mbo-instellingen

Instelling	2015	2016	2017	2018	2019
Curio	231	232	261	279	274
Koning Willem I College	473	469	475	529	579
ROC De Leijgraaf	104	95	64	47	58
ROC Ter AA	115	110	99	90	83
ROC Tilburg	124	113	123	113	111
SG De Rooi Pannen	402	421	470	587	703
Summa College	224	287	295	286	287
Totaal	1673	1727	1787	1931	2095

Bron: DUO

Tabel 10 op de volgende pagina laat de ontwikkeling zien van het totaal aantal studenten van deze instellingen zien. Hierbij valt op dat De Rooi Pannen de enige instelling is die de afgelopen jaren minder mbo-studenten heeft. De daling in de aangegeven periode bedraagt in totaal bijna 12%. Uit de nadere toelichting van De Rooi Pannen en onderliggende cijfers van DUO blijkt dat de daling van het aantal studenten zich vooral heeft voorgedaan in het domein Toerisme en recreatie, maar ook in de domeinen Horeca en Handel. Volgens De Rooi Pannen²² wordt de daling mede veroorzaakt door het omzetten van vierjarige opleidingen naar driejarige opleidingen. Instroomcijfers van DUO laten zien dat ook een verminderde instroom mede reden is voor de daling. Inmiddels (2019) is er weer sprake van een licht herstel van de instroom en het totaal aantal studenten. De belangrijkste reden hiervoor is de groei van het aantal studenten MCE in recente jaren. In zijn geïntegreerd jaardocument staat dat de Rooi Pannen weer koerst op zo'n 6.600 studenten vanaf 2021 en verdere jaren. Voor het realiseren van de eerst benodigde groei en latere stabilisatie spelen de locatie in Breda en (de huisvestingsplannen voor) het toegenomen aantal studenten MCE in Tilburg een duidelijke rol in het jaardocument.

²² Geïntegreerd Jaardocument 2018, Scholengemeenschap De Rooi Pannen

Tabel 10: Ontwikkeling totaal aantal bekostigde studenten van Brabantse mbo-instellingen

Instelling	2015	2016	2017	2018
Curio	15570	15613	15260	15690
Koning Willem I College	12074	12282	12697	13190
ROC De Leijgraaf	5029	5403	5448	5326
ROC Ter AA	3566	3273	2992	3230
ROC Tilburg	9654	10294	10343	11585
SG De Rooi Pannen	6822	6695	6020	6055
Summa College	13190	14246	15065	16236
Totaal	65905	67806	67825	71312

Bron: DUO

Tenslotte staat in tabel 11 de (verwachte) ontwikkeling van het totaal aantal MBO-studenten in Noord-Brabant aangegeven. Dit is in de periode 2015 t/m 2019 licht gestegen. Vanaf 2019 wordt een daling van het aantal studenten verwacht. Deze manifesteert zich naar verwachting in alle regio's in een jaarlijkse daling van 1 tot 1,5%.

Tabel 11: (Verwachte) ontwikkeling aantal mbo-studenten in Noord-Brabant

Regio	2015	2018	2019	2022	2025
West-Brabant	17.966	18.794	19.093	18.149	17.275
Midden-Brabant	12.593	12.943	13.091	12.535	12.002
Noordoost-Brabant	17.071	17.941	18.115	16.983	15.849
Zuidoost-Brabant	11.645	11.913	12.072	11.651	11.043
Helmond-De Peel	7.101	7.440	7.517	7.069	6.648
Totaal	66.376	69.031	69.888	66.387	62.817

Bron: DUO (mbo-planningstool 2019)

Op basis van het voorgaande stelt de CMMBO het volgende vast:

- In de periode 2015-2018 is het totaal aantal mbo-studenten in Noord-Brabant licht gestegen. Desondanks kent De Rooi Pannen, als nagenoeg enige Brabantse instelling, in deze periode een daling van het aantal mbo-studenten van zo'n 12%. Met name de domeinen waar De Rooi Pannen van oudsher opleidingen aanbiedt, zoals Toerisme, zijn door een matig tot slecht arbeidsmarktperspectief gevoelig gebleken voor een verminderde belangstelling van studenten.
- De Rooi Pannen koerst op herstel tot een niveau van 6.600 mbo-studenten vanaf 2021. Ten opzichte van 2017 is dit een expliciete groei-doelstelling van ca. 10%. De opleiding MCE speelt een belangrijke rol in het realiseren van deze groei-doelstelling. In gesprek met de CMMBO geeft De Rooi Pannen²³ aan gekozen te hebben voor de opleiding MCE, omdat deze opleiding tegenwoordig meer in de belangstelling staat van studenten dan de bestaande opleidingen toerisme. De opleiding MCE is mede daarom intern uit organisatorisch oogpunt overgeheveld van het cluster handel naar het cluster toerisme en recreatie. Dit om een 'complementair aanbod van opleidingen' binnen dit laatste cluster te realiseren.
- Deze groei-doelstelling tot 6.600 mbo-studenten moet deels gerealiseerd gaan worden in een periode waarin het verwachte totaal aantal mbo-studenten in de gehele provincie gaat afnemen.

²³ Verslag gesprek CMMBO en De Rooi Pannen d.d. 14 januari 2020

6. Naleving zorgplicht arbeidsmarktperspectief

De naleving van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief van de start van de beroepsopleiding MCE door De Rooi Pannen wordt in ieder geval bepaald aan de hand van de criteria in artikel 5 van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Deze zijn als volgt:

Onderbouwing naleving van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief	
6.1	Heeft 70% of meer van de gediplomeerden van de beroepsopleiding(en), die naar de arbeidsmarkt zijn uitgestroomd, ruim een jaar na afstuderen een baan gevonden (artikel 5a)?
	Ja, zie paragraaf 5.4. In de periode 2014 t/m 2017 heeft 81% van de gediplomeerden MCE van Curio, die naar de arbeidsmarkt zijn uitgestroomd, ruim een jaar later meer dan 12 uur per week werk. Voor De Rooi Pannen is dit 88%. Daarbij moet voor beide instellingen opgemerkt worden dat deze percentages gelden voor een periode van economische hoogconjunctuur. Voor met name De Rooi Pannen geldt dat deze cijfers betrekking hebben op de periode dat de opleiding MCE enkel in Tilburg werd aangeboden en de groei vanaf 2017 niet verwerkt is in dit cijfer.
6.2	Heeft 50% of meer van de werkende gediplomeerden van de beroepsopleiding(en) ruim een jaar na afstuderen een baan gevonden op het niveau van de opleiding (artikel 5b)?
	Dit kan niet beoordeeld worden, omdat op instellingsniveau hier geen gegevens over beschikbaar zijn.
6.3	Heeft het betrokken bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de verwachte behoefte aan gediplomeerden van de beroepsopleiding(en) op de regionale arbeidsmarkt, hetgeen wordt ondersteund met actuele en zo volledig mogelijke data waarmee die behoefte aannemelijk wordt gemaakt (artikel 5c)?
	Nee. De Rooi Pannen staat op het standpunt dat er met zijn start van de opleiding MCE in Breda uit oogpunt van arbeidsmarktperspectief in feite niets verandert aan de huidige situatie. De Rooi Pannen geeft aan de Commissie aan dat het aanbod van de opleiding MCE in Breda enkel bedoeld is voor ca. 150 studenten uit Breda en omgeving die nu in Tilburg al hun opleiding MCE volgen. Er is volgens De Rooi Pannen geen sprake van een (expliciete) groei-doelstelling. Daarnaast zoeken en vinden deze studenten volgens De Rooi Pannen nu al in hun eigen woonomgeving stageplaatsen. Deze bedrijven vragen ook vaak om nieuwe stagairs. De Commissie deelt deze opvatting van De Rooi Pannen niet. Dit om de volgende redenen: <ul style="list-style-type: none">• Ten eerste is het aannemelijk is dat de start van de opleiding MCE in Breda door de Rooi Pannen niet alleen zal leiden tot een herschikking van studenten binnen de Rooi Pannen en een mogelijke daling van het aantal studenten MCE bij Curio, maar ook tot een toename van het aantal studenten MCE binnen en buiten de regio. Dit omdat De Rooi Pannen:<ul style="list-style-type: none">○ een beperkte, maar expliciete groei-doelstelling heeft waarin de opleiding MCE een belangrijke rol speelt,○ naast Brabant ook Zeeland en Drechtsteden als zijn voedingsgebied beschouwt. Breda is een geschikte locatie om dit gebied te bewerken,○ het aantal studenten uit de arbeidsmarktregio West-Brabant dat nu zijn opleiding MCE al in Tilburg volgt ruim inschat (ca. 150 in plaats van de ca. 70 tot 130 in afgelopen jaren),○ zijn opleidingscapaciteit voor de opleiding MCE in Tilburg niet overeenkomstig vermindert,○ met zijn start van de opleiding MCE in Eindhoven heeft bijgedragen aan een groei van het totaal aantal studenten MCE in die regio.

<ul style="list-style-type: none"> • Ten tweede vormt de beschikbaarheid van stageplaatsen geen goede indicator voor het kunnen verwerven van werk. Dit is uitgebreid toegelicht in paragraaf 5.4. Kort samengevat bieden bedrijven in het beoogde werkveld van deze opleiding vaak stageplaatsen aan, omdat de financiële middelen ontbreken om een werknemer in dienst te nemen. • Ten derde heeft de Commissie niet waar kunnen nemen dat De Rooi Pannen andere beschikbare informatiebronnen die wijzen op het matige arbeidsmarktperspectief van de opleiding MCE in zijn overwegingen heeft betrokken.
<p>6.4 Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate gezien, indien het een beroepsopleiding betreft die mede op de landelijke arbeidsmarkt is gericht, wat de verwachte behoefte aan gediplomeerden op de landelijke arbeidsmarkt is, en is op basis hiervan het aanbieden van de betreffende beroepsopleiding te rechtvaardigen (artikel 5d)?</p>
<p>N.v.t.</p>
<p>6.5 Heeft het bevoegd gezag bij het inschrijven van deelnemers in voldoende mate met andere aanbieders van eenzelfde beroepsopleiding afstemming bereikt met het oog op het arbeidsmarktperspectief van de betreffende beroepsopleiding (artikel 5e)?</p>
<p>Nee. De Rooi Pannen heeft over zijn start van de opleiding MCE in Breda niet in voldoende mate afstemming bereikt met Curio, met het oog op het arbeidsmarktperspectief van de opleiding. Zoals onder 6.3 aangegeven staat De Rooi Pannen op het standpunt dat het hier slechts om een herschikking van studenten over locaties gaat en er geen sprake is van een groei doelstelling. Curio meent dat de start wel zal leiden tot een ongewenste verdunning van de markt.</p>
<p>6.6 Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de bijdrage van de betreffende beroepsopleiding aan doorstroom naar een hoger opleidingsniveau of naar het hoger beroepsonderwijs (artikel 5f)?</p>
<p>Ja. Succesvolle doorstroom naar het hbo is een doelstelling die De Rooi Pannen nastreeft. Dit geldt ook voor Curio. De Commissie constateert echter ook dat hierover geen gemeenschappelijke afstemming met het hbo bestaat, om bijvoorbeeld het succes van doorstroom te bevorderen.</p>
<p>6.7 Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate onderzocht of de benodigde beroepspraktijkvormingsplaatsen beschikbaar zijn voor het aantal deelnemers van de betreffende beroepsopleiding (artikel 5g)?</p>
<p>Nee. Zie voor motivatie 6.3 en 6.5. Daarnaast hebben beide instellingen aangegeven onderling niet af te stemmen over de beschikbaarheid van stageplaatsen. Dit terwijl studenten MCE van beide instellingen in hetzelfde verzorgingsgebied stageplaatsen zoeken. Curio verwacht dat bij een toenemend aantal studenten MCE in de regio de beschikbaarheid van kwalitatief goede stageplaatsen een aandachtspunt wordt.</p>
<p>6.8 Borgt het bevoegd gezag de toegankelijkheid van onderwijs voor kansarme groepen in de arbeidsmarktregio met het verzorgen van de betreffende beroepsopleiding (artikel 5h)?</p>
<p>N.v.t.</p>
<p>6.9 Overige aandachtspunten</p>
<p>N.v.t.</p>

7. Naleving zorgplicht doelmatigheid

De naleving van de zorgplicht doelmatigheid wordt in ieder geval bepaald aan de hand van de criteria in artikel 6 van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Deze zijn als volgt:

Onderbouwing naleving zorgplicht doelmatigheid	
7.1	Wordt er door twee of meer mbo-instellingen in hetzelfde verzorgingsgebied dezelfde beroepsopleiding aangeboden en heeft ieder van de instellingen meer dan 18 studenten voor die beroepsopleiding ingeschreven (artikel 6a)?
	Ja.
7.2	Zijn er landelijk minder dan 50 studenten ingeschreven voor de betreffende beroepsopleiding en zijn deze studenten ingeschreven bij één instelling (artikel 6b)?
	n.v.t.
7.3	Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van het aantal vergelijkbare bekostigde beroepsopleidingen in hetzelfde verzorgingsgebied (artikel 6c)?
	Nee. Voor motivatie zie 6.3, 7.4 en 7.8.
7.4	Heeft het bevoegd gezag de afstemming met andere bevoegd gezagsorganen gezocht en afdoende aangestuurd op samenwerking zodat een doelmatig aanbod van de betreffende beroepsopleiding(en) tot stand komt (artikel 6d)?
	Nee. De Rooi Pannen heeft enkel (een intern onderzoek naar) de start van de beroepsopleiding MCE in Breda gemeld in het Brabants Bestuurdersoverleg en aan het landelijk register. De Commissie hoeft geen uitspraak te doen of de melding aan het Brabants Bestuurdersoverleg adequaat is gedaan. In de onderhavige casus volstaat enkel het melden niet (waarbij het aan andere partijen overgelaten wordt al dan niet te reageren). Het was bij De Rooi Pannen bekend dat er sprake is van het starten van eenzelfde opleiding in hetzelfde gebied. De beleidsregel vereist in deze situatie dat 'het bevoegd gezag afstemming zoekt en afdoende aanstuurt op samenwerking zodat een doelmatig aanbod van de opleiding tot stand komt'.
7.5	Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven, indien het een beroepsopleiding betreft die mede op de landelijke arbeidsmarkt is gericht, van het aantal vergelijkbare bekostigde opleidingen op landelijk niveau (artikel 6e)?
	n.v.t.
7.6	Heeft het bevoegd gezag aan de hand van een realistische onderbouwing de verwachte ontwikkeling van het aantal studenten voor de betreffende beroepsopleiding(en) in kaart gebracht? En heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de gevolgen die het opstarten van een nieuwe beroepsopleiding heeft op het aantal studenten van vergelijkbare bekostigde beroepsopleidingen in hetzelfde verzorgingsgebied (artikel 6f)?
	Nee, voor motivatie zie 6.3.
7.7	Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate de samenwerking gezocht met het bedrijfsleven om te komen tot een doelmatige organisatie van de beroepsopleiding en andere vergelijkbare beroepsopleidingen in het verzorgingsgebied (artikel 6g)?

Nee. De Rooi Pannen staat op het standpunt dat men enkele de eigen doelgroep in Breda wil gaan bedienen en er daardoor in feite niets verandert. ‘Er komen geen studenten “bij”’. De Rooi Pannen geeft aan een goede samenwerking te hebben met een groot aantal bedrijven in Breda en omgeving.

De Commissie trekt niet in twijfel dat De Rooi Pannen een goede samenwerking heeft met vele bedrijven in Breda en omgeving. Maar dit criterium van de beleidsregel gaat verder dan het enkel op orde hebben van de eigen opleiding MCE. Zeker wanneer het, volgens de Commissie, aannemelijk is dat er wel degelijk wat gaat veranderen t.a.v. aantal studenten MCE (zie paragraaf 6.3) in de regio. Dan gaat het om een doelmatige organisatie van het geheel aan beroepsopleidingen MCE in hetzelfde verzorgingsgebied.

7.8 Heeft het bevoegd gezag bij het starten van een nieuwe beroepsopleiding in voldoende mate rekening gehouden met de aanwezigheid van reeds bestaande (kapitaalintensieve) infrastructuur bij vergelijkbare beroepsopleidingen bij andere instellingen (artikel 6 h)?

Nee. Sinds 2017 werft De Rooi Pannen actief studenten MCE in zijn gehele werkgebied om de terugloop van studenten in voorgaande jaren ongedaan te maken. Dit in concurrentie met hetzelfde aanbod van andere instellingen op dezelfde locaties/in dezelfde regio's waarbij om de gunst van jongeren gestreden wordt. Net zoals De Rooi Pannen ook concurrentie van andere mbo-instellingen zal ondervinden.

De Commissie vindt het daarom spijtig dat Curio en De Rooi Pannen niet verder zijn gegaan op de weg zoals in 2014 ingeslagen om het onderlinge aanbod van opleidingen in Breda op elkaar af te stemmen. Waarbij over mee- en tegenvallers gesproken worden en hoe die onderling opgelost kunnen worden zodat ieder zonder al te grote risico's in robuuste, kwalitatief goede opleidingen kan investeren die gezamenlijk bijdragen aan een gedifferentieerd aanbod voor de regio.

7.9 Overige

n.v.t.

8. Overige aandachtspunten voor CMMBO bij opstellen advies

De CMMBO houdt op basis van artikel 7, eerste lid, van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs in haar advies rekening met de aspecten: kwaliteit van het opleidingsaanbod, keuzevrijheid voor studenten, toegankelijkheid van het onderwijs en financiële gevolgen voor instellingen. Deze aspecten zijn hierna uitgewerkt.

Overige aandachtspunten

8.1 Wat is de kwaliteit van de betrokken beroepsopleidingen in het betreffende verzorgingsgebied?

Over de kwaliteit van de beroepsopleiding MCE van Curio en De Rooi Pannen zijn enkele kernindicatoren beschikbaar. De meest recente gegevens staan in de volgende tabel 12 vermeld. Kort samengevat wijzen deze indicatoren erop dat de kwaliteit van de opleiding MCE van Curio voldoende is en die van De Rooi Pannen goed is.

Tabel 12: Indicatoren kwaliteit opleiding MCE

	Curio	De Rooi Pannen	Landelijk (e norm)
% vsv (2015-2017)	4,30%	2,90%	3,3% (2,75%)
Startersresultaat (2016-2018)	89%	89%	82%
Jaarresultaat (2017)	67%	87%	68%
% tevreden studenten (2018)	44%	76%	66%
Rapportcijfer studenten (2018)	6,7	7,6	7,3

Bronnen: DUO, JOB Monitor 2018

Omdat de kwaliteit voldoende is, heeft de Commissie geen reden het aanbod van de opleiding MCE van De Rooi Pannen in Breda in algemene zin te laten prevaleren boven dat van De Rooi Pannen. Dat staat los van de huidige keuze van individuele studenten die de kwaliteit van de opleiding MCE van De Rooi Pannen hoger waarderen en daar extra reistijd voor over hebben.

8.2 Kunnen studenten, uit oogpunt van keuzevrijheid, in het verzorgingsgebied de betrokken beroepsopleiding(en) bij meer dan één mbo-instelling volgen?

In de arbeidsmarktregio West-Brabant is Curio nu de enige mbo-instelling die de beroepsleiding MCE verzorgt met locaties in Breda en Roosendaal. Toch volgt nu al bijna de helft van alle studenten MCE die in deze regio wonen hun opleiding buiten de regio, zie paragraaf 5.3. Doorgaans is de bijbehorende reistijd niet langer dan 1 uur. De Commissie vindt dat er daarmee voldoende keuzevrijheid is.

Een extra vestiging in deze regio die vrij kan concurreren met het bestaande aanbod leidt tot toename van het aantal studenten MCE en/of verdunning van het bestaande aanbod. Dat staat op gespannen voet met het matige arbeidsmarktperspectief en/of de doelmatigheid van het aanbod in de regio. Om deze redenen acht de Commissie het verdedigbaar dat er geen extra keuzemogelijkheid komt in de regio zelf.

8.3 Is en blijft het beroepsonderwijs in het betreffende verzorgingsgebied toegankelijk voor m.n. kansarme groepen?

N.v.t. De opleiding MCE van beide instellingen richt zich niet specifiek op kansarme groepen.

8.4 Wat is het financieel belang van de beroepsopleiding(en) voor de betrokken mbo-instelling(en)?

In het huidige schooljaar 2019-2020 heeft De Rooi Pannen 703 studenten MCE. Dit is ca. 12% van zijn totaal aantal mbo-studenten. Daarmee vormt de opleiding MCE een substantieel deel van het totaal aantal mbo-studenten van De Rooi Pannen. Curio heeft 274 studenten MCE in het schooljaar 2019-2020. Dit komt overeen met bijna 2% van zijn totaal aantal mbo-studenten. De opleiding MCE vormt daarmee een beperkter deel van het totaal aantal mbo-studenten. Het financieel belang van de opleiding MCE is dus groter voor De Rooi Pannen dan voor Curio.

De volgende tabel 10 geeft op hoofdlijnen de financiële positie van Curio en De Rooi Pannen weer. Het gaat hier om cijfers over alle activiteiten binnen de stichtingen. Dus niet enkel het mbo, maar bijvoorbeeld ook het vmbo. Uit deze cijfers blijkt dat de financiële positie van beide instellingen voldoende tot goed is.

Tabel 10: Financiële kengetallen Curio en De Rooi Pannen

	Curio	De Rooi Pannen	Norm
Liquiditeit			
2018	1,2	2,0	0,5
2017	1,2	2,9	
2016	1,4	2,0	
Rentabiliteit			
2018	0,8	7,2	0,0
2017	0,3	5,8	
2016	0,9	12	
Solvabiliteit			
2018	0,59	0,88	0,2 - 0,6
2017	0,57	0,89	
2016	0,55	0,91	

Bron: MBO Transparant en jaarverslagen 2018 instellingen

De Commissie stelt vast dat haar advies uit financieel oogpunt voor beide instellingen uitvoerbaar is.

CMMBO Commissie Macrodoelmatigheid mbo
Postbus 85498
2508 CD DEN HAAG
T.a.v. de heer C. van Overveld

per e-mail: c.vanoverveld@cmmbo.nl
cc. info@cmmbo.nl

Etten-Leur : 18 maart 2020
Onze ref. : 20-012 AKL-WZ-ab
Uw kenmerk : 2020139

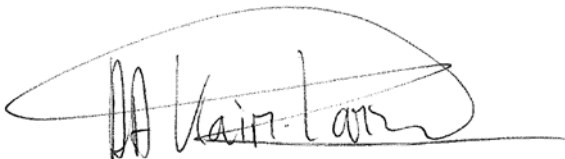
Betreft: definitieve advies inzake de opleidingen Marketing en Communicatie en Evenementen te Breda

Geachte heer Van Overveld,

Namens de Raad van Bestuur van Curio wil ik u bedanken voor het definitieve advies inzake de opleidingen Marketing en Communicatie en Evenementen te Breda dat ik op 12 maart jl. van u ontving. Naar aanleiding van uw verzoek om u te informeren over wat Curio voornemens is te doen met dit advies, laat ik u hierbij weten dat Curio conform het advies zal handelen.

Mag ik u vragen mij te informeren over de datum van doorzending en openbaarmaking van het advies?

Met vriendelijke groet,

A.A. Kaim- Lamers
Lid Raad van Bestuur

Commissie Macrodoelmatigheid MBO
Postbus 85498
2508 CD DEN HAAG

post Postbus 1458
5004 BL Tilburg

bezoek Dr. Ahausstraat 1
5042 EK Tilburg

telefoon (013) 500 21 00
email info@derooipannen.nl
www derooipannen.nl

datum 27 maart 2020
ons kenmerk DRP/CvB/120/1920
uw kenmerk -
onderwerp definitief advies
bijlage(n) -
doorkiesnummer -

IBAN NL85RAB00118530585
BIC RABONL2U
KvK 41095199
BTW NL004215825B02

Geachte Commissie,

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 12-03-20 hierbij het volgende.

De Rooi Pannen volgt het advies van de Commissie Macrodoelmatigheid op ondanks dat wij van mening zijn dat Curio door het niet tijdig reageren op onze melding om de opleiding MCE in Breda te willen gaan starten en ons voor het blok heeft gezet gaan we de opleiding MCE komend schooljaar niet starten in Breda.

Tevens zijn wij bereid om met Curio in gesprek te gaan over het totaal aantal studenten in de regio West-Brabant om het totaal niet te laten groeien. Daarnaast zullen met onze andere Brabantse collega's in gesprek gaan, alhoewel we twijfelen aan de haalbaarheid.

Daarnaast gaan we met onze collega's van Curio en het HBO onderzoeken op welke wijze we het doorstromingsucces kunnen vergroten.

Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid dat de studenten vanaf hun tweede studiejaar ook (delen van) hun opleiding in Breda kunnen volgen.

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur van De Rooi Pannen

J.C.A.M. van Alphen
lid